

Na temelju članka 102. stavak 6. Zakona o srednjem školstvu i članka 69. stavak 5. Zakona o osnovnom školstvu ("Narodne novine Hercegbosanske županije", broj 12/04), Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa **d o n o s i**

P R A V I L N I K
o polaganju stručnih ispita nastavnika, stručnih suradnika, odgojitelja i suradnika u nastavi srednjih škola i domova učenika, te učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom utvrđuje postupak, način, uvjeti i sadržaj polaganja stručnog ispita, te program vježbeničkog staža za nastavnike, stručne suradnike, odgojitelje i suradnike u nastavi srednjih škola i učeničkih domova (u daljnjem tekstu: nastavnici srednjih škola) i učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi.

Članak 2.

Svrha stručnog ispita je utvrđivanje osposobljenosti vježbenika za samostalno izvođenje odgojno-obrazovnog rada, odnosno poslova u okviru struke, temeljenim na suvremenim znanstvenim spoznajama sustava odgoja i obrazovanja te zakona i propisa u djelatnosti srednjeg i osnovnog školstva i učeničkih domova.

Članak 3.

Stručni ispit polažu vježbenici (nastavnici osnovnih i srednjih škola) nakon uspješno obavljenog vježbeničkog staža.

Vježbenički staž traje najdulje godinu dana, ali ne kraće od nastavne godine. Vježbeniku koji ne položi stručni ispit u roku od šest mjeseci od dana kad mu je istekao vježbenički staž, prestaje radni odnos.

I. POSTUPAK POLAGANJA STRUČNOG ISPITA

Članak 4.

Sve poslove u svezi s pripremanjem, organiziranjem, koordiniranjem i provedbom stručnog ispita obavlja Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa u suradnji sa Zavodom za školstvo, a na prijedlog odgojno – obrazovne ustanove u Županiji.

Sve financijske obveze u svezi provedbe stručnih ispita regulirat će se sporazumom između Ministarstva i Zavoda za školstvo.

Članak 5.

Stručni ispit se polaže pred stručnim Ispitnim povjerenstvom. Ispitno povjerenstvo imenuje Ministarstvo, sukladno nastavnim planovima i programima.

Povjerenstvo čine:

1. stalni član – predstavnik Ministarstva koji je ujedno ispitivač iz oblasti propisa,
2. ispitivač - prosvjetni savjetnik Zavoda za školstvo ili sveučilišni profesor metodike iz struke koju ima kandidat. Ispitivač na **stručnom ispitu vježbeniku vjeroučitelju** imenuje se na prijedlog zakonom priznate Crkve ili vjerske zajednice.
3. ravnatelj odgojno – obrazovne ustanove koji je ujedno i predsjednik Ispitnog povjerenstva.

Ispitnom povjerenstvu dodjeljuje se jedan administrativni djelatnik iz nadležnog Ministarstva ili škole u kojoj vježbenik polaže stručni ispit s ciljem pružanja administrativno – tehničke pomoći.

Članak 6.

Ispitivač je u pravilu savjetnik ili stručni suradnik iz članka 5. ovog Pravilnika, a ostali članovi Ispitnog povjerenstva (ravnatelj i predstavnik Ministarstva) mogu postavljati pitanja vježbeniku iz poslova koje obavlja i propisa koji se odnose na djelatnost vježbenika.

Članak 7.

Radom Ispitnog povjerenstva rukovodi predsjednik. Predsjednik Ispitnog povjerenstva prati i organizira rad u svim fazama pripreme i polaganja stručnog ispita.

Članak 8.

Predsjednik Ispitnog povjerenstva, u suradnji sa savjetnikom ili stručnim suradnikom iz članka 5. ovog Pravilnika, preuzima dokumentaciju vježbenika, provjerava ispunjenost uvjeta za polaganje stručnog ispita, surađuje s ostalim članovima i odgovoran je za cjelokupnu dokumentaciju vježbenika.

Po završetku ispita predsjednik Ispitnog povjerenstva dostavlja svu dokumentaciju o tijeku polaganja stručnog ispita u Ministarstvo radi vođenja Registra položenih stručnih ispita i trajno čuvanje.

Članak 9.

Stručni ispit polaže se u ustanovi gdje vježbenik obavlja vježbenički staž ili u drugoj ustanovi koju odredi Ministarstvo.

Stručni ispit se polaže u dva ispitna roka i to:

- od 1. travnja do 15. svibnja
- od 1. listopada do 15. studenoga

U slučaju potrebe Ministarstvo će propisati izvanredni rok.

Članak 10.

Prijavnicu za polaganje stručnog ispita vježbenika nakon ostvarenog vježbeničkog staža Ministarstvu dostavlja ustanova u kojoj je obavljen vježbenički staž. Ministarstvo će temeljem prijavnice rješenjem odobriti polaganje stručnog ispita.

Uz prijavnicu dostavlja se:

- ovjeren preslik obrazovne isprave o završenoj stručnoj, odnosno školskoj spremi,
- pismeno izvješće s dokumentacijom o obavljenom vježbeničkom stažu, i
- drugu dokumentaciju vezanu za polaganje stručnog ispita.

Prijavnica se dostavlja Ministarstvu na propisanom obrascu.

Ispit se prijavljuje najmanje 30 dana prije početka ispitnog roka.

Članak 11.

Ravnatelj ustanove, mentor, savjetnik ili stručni suradnik čine Povjerenstvo za praćenje ostvarivanja vježbeničkog staža vježbenika (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo). Oni su obvezni surađivati s vježbenikom i pružati mu odgovarajuću stručnu pomoć tijekom obavljanja vježbeničkog staža.

Članak 12.

Ustanova je obvezna omogućiti vježbeniku odvijanje vježbeničkog staža, vrijeme pripremanja za stručni ispit i rješenjem ministra odrediti mentora. Mentor je, u pravilu, djelatnik ustanove u kojoj vježbenik obavlja vježbenički staž s najmanje 5 (pet) godina iskustva u struci i položenim stručnim ispitom, a ako ustanova nema takvog mentora onda je mentor osoba koju rješenjem određuje ministar na prijedlog ustanove ili Zavoda za školstvo.

Članak 13.

Rad povjerenstava iz članaka 7. i 11. ovoga Pravilnika bliže se uređuje Poslovníkom o radu, kojeg donosi Ministarstvo.

Članak 14.

Stručni ispit obuhvaća:

- za nastavnike – pisani rad – napisanu pripremu za nastavni sat, praktično predavanje i usmeni ispit,
- za učitelje – pisani rad - napisanu pripremu za nastavni sat, praktično predavanje i usmeni ispit,
- za odgojitelje – pisani rad iz područja odgoja, praktični rad u odgojnoj grupi i usmeni ispit,
- za stručne suradnike – pisani rad, praktični rad primjeren poslovima koje suradnik obavlja i usmeni ispit,
- za suradnike u nastavi - pisani rad, praktični rad kroz metodički prikaz izvođenja jednog nastavnog sata praktične nastave ili vježbe i usmeni ispit.

Program stručnog ispita donosi Ministarstvo u suradnji sa Zavodom.

Članak 15.

Pisanim radom se provjerava osposobljenost kandidata za samostalno rješavanje pedagoške problematike utvrđene temom.

Usmeni dio ispita traje najviše 45 minuta i njime se provjerava osposobljenost kandidata iz programa vježbeničkog staža za samostalan rad.

Članak 16.

Uspjeh vježbenika na pojedinom dijelu stručnog ispita, kao i cjelokupan stručni ispit, vrednuje se ocjenom «položio» ili «nije položio».

Pisani rad potpisuju svi članovi Ispitnog povjerenstva i upisuje se ocjena iz stavka 1. ovog članka uz mogućnost izdvojenog pismenog mišljenja.

Ocjena iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se na prijedlog ispitivača, a konačna je kad se za nju izjasni većina članova Ispitnog povjerenstva.

O stručnom ispitu vodi se Zapisnik na propisanom obrascu i potpisuju ga predsjednik te članovi Ispitnog povjerenstva.

Članak 17.

Vježbenik ne može pristupiti usmenom dijelu ispita ukoliko mu se pismeni rad, praktično predavanje ili praktični rad ocijeni s ocjenom «nije položio».

Vježbeniku se ponovno polaganje ispita (popravni ispit) omogućuje u sljedećem ispitnom roku, bez obveze polaganja ranije uspješno položenog dijela ispita.

Članak 18.

Podaci o vježbenicima koji pristupaju stručnom ispitu vode se u Knjizi evidencije na temelju priloženih dokumenata i zapisnika o polaganju ispita.

Podaci u Knjizi evidencije – Registru su od trajne vrijednosti, a unose se sljedeći podaci: ime i prezime vježbenika (odgojitelja, učitelja, nastavnika, profesora, vjeroučitelja, stručnog suradnika ili suradnika u nastavi), nadnevak rođenja, jedinstveni matični broj, stručna sprema, nadnevak polaganja stručnog ispita te urudžbeni broj, nadnevak i mjesto izdavanja potvrde.

Članak 19.

Vježbenici koji su uspješno položili stručni ispit dobivaju potvrdu o položenom stručnom ispitu koju potpisuje predsjednik Ispitnog povjerenstva. Nakon upisivanja podataka u Knjigu evidencije, Ministarstvo vježbeniku izdaje uvjerenje o položenom stručnom ispitu.

Uvjerenje o položenom stručnom ispitu potpisuje ministar.

U Knjigu evidencije podatke unosi osoba koju ovlasti ministar i Knjiga evidencije se trajno čuva.

Članak 20.

Troškove polaganja stručnog ispita snosi Ministarstvo ili Zavod za školstvo temeljem sporazuma u kojemu se mjerila i iznos novčane naknade za stručni ispit utvrđuju posebnom odlukom. Troškove ponovnog polaganja cjelokupnog stručnog ispita snosi vježbenik, a iznos troškova utvrđuje Ministarstvo.

II. PROGRAM VJEŽBENIČKOG STAŽA

Članak 21.

A) Svrha je Programa vježbeničkog staža uvođenje i osposobljavanje vježbenika za samostalan odgojno obrazovni rad i polaganje stručnog ispita. Program vježbeničkog staža počinje se ostvarivati zasnivanjem radnog odnosa i traje najdulje godinu dana, ali ne kraće od nastavne godine.

Program vježbeničkog staža, uz neposredan rad s učenicima, obuhvaća:

- Ustav Bosne i Hercegovine, Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, Ustav Hercegbosanske županije,
- Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
- Konvenciju protiv diskriminacije u obrazovanju,
- Konvenciju o pravima djeteta,
- zakonske i druge akte iz područja odgoja i obrazovanja Županije
- upoznavanje djelatnosti škole, odnosno učeničkog doma i njihove organiziranosti, te uloge u odgojno obrazovnom sustavu u cjelini,
- način obavljanja poslova iz djelokruga radnog mjesta,
- način izrade plana i programa,
- godišnje planiranje i programiranje,
- pripremanje i izvođenje odgojno obrazovnog procesa (redovita, dopunska, dodatna i izborna nastava, izvannastavne aktivnosti),
- funkcionalnu uporabu nastavnih sredstava i pomagala, te udžbeničke i stručne literature,
- analizu i ocjenu ostvarenog odgojno obrazovnog procesa i osobnog rada u cjelini,
- komunikacija s učenicima,
- sustavno praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje rada učenika,
- poslove razrednika i suradnja s roditeljima,
- vođenje pedagoške dokumentacije i evidencije,
- upoznavanje zakona i propisa iz djelokruga osnovnog, odnosno srednjeg školstva,
- sudjelovanje u radu stručnih tijela škole,
- ostale poslove specifične za rad škole, odnosno učeničkog doma.

Vježbenički staž za stručne suradnike, osim navedenoga Programa, obuhvaća i specifične poslove iz godišnjeg programa rada stručnih suradnika.

Vježbenik je dužan nazočiti satima mentora najmanje trideset sati tijekom vježbeničkog staža, a mentor satima vježbenika u pravilu deset do petnaest sati.

Vježbenici – stručni suradnici surađuju s mentorom na poslovima iz djelokruga mentorova rada trideset sati tijekom vježbeničkog staža.

Operativni program vježbeničkog staža izrađuje ravnatelj škole u kojoj se odvija vježbenički staž u suradnji s mentorom vježbenika i stručnim suradnikom.

B) Vježbenika u radu prati i stručno usmjerava Povjerenstvo na način što će njegovi članovi biti u obvezi, pored drugih zadaća, obaviti i sljedeće: ravnatelj, savjetnik ili stručni suradnik i mentor obvezni su nazočiti najmanje dva puta po dva do četiri sata na redovnoj i izbornoj nastavi vježbeniku, a stručnom suradniku – vježbeniku obavit će najmanje dva uvida u rad. O tim satima, odnosno uvidima, te analizi Povjerenstva za praćenje, vodi se zapisnik.

Nakon završenog vježbeničkog staža Povjerenstvo za praćenje dostavlja vježbeniku i Ministarstvu pismeno izvješće o rezultatima stažiranja.

Ako vježbenik tijekom vježbeničkog staža mijenja školu, stažiranje se nastavlja u drugoj školi.

Škola iz koje odlazi dužna je dostaviti dokumentaciju o dijelu obavljenog stažiranja školi u koju vježbenik dolazi. U tom slučaju Ministarstvo imenuje novo Povjerenstvo.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.

Osobe koje nakon što steknu dopunsko pedagoško-psihološko obrazovanje, obvezni su polagati stručni ispit po odredbama ovog Pravilnika.

Vjeroučitelji zaposlenici u odgojno – obrazovnim ustanovama na neodređeno vrijeme u prijelaznom razdoblju uvođenja vjeronauka kao nastavnog predmeta koji su do 31. kolovoza 2002. godine stekli potrebitu stručnu spremu, a nisu položili stručni ispit, isti polažu sukladno ovom Pravilniku.

Članak 23.

Vježbenici koji su započeli vježbenički staž po ranijem propisu o polaganju stručnog ispita dovršit će ga u skladu s odredbama ovog Pravilnika.

Članak 24.

Osobe koje su položile stručni ispit a nemaju Uvjerenje o položenom stručnom ispitu niti drugi valjan dokaz po važećim propisima, obvezne su polagati stručni ispit u skladu s odredbama ovog Pravilnika.

Osobi koja je položila stručni ispit u odgojno – obrazovnim ustanovama prema ranijim propisima priznaje se stručni ispit sukladno ovom Pravilniku.

Osobi koja je položila stručni ispit u odgojno – obrazovnim ustanovama u Bosni i Hercegovini priznat će se stručni ispit prema ovom Pravilniku, na zahtjev kandidata i obrazovne ustanove u kojoj kandidat radi.

Osobi koja je položila stručni ispit u odgojno – obrazovnim ustanovama izvan Bosne i Hercegovine priznat će se stručni ispit prema ovom Pravilniku, na zahtjev kandidata i

obrazovne ustanove u kojoj kandidat radi, uz uvjet prethodnog polaganja dopunskog ispita koji utvrdi nadležno Ministarstvo.

O nereguliranim pitanjima u ovom Pravilniku u svezi sa stručnim ispitom odlučuje Ministarstvo.

Članak 25.

Sastavni dio ovog Pravilnika su i odgovarajući obrasci koji su potrebiti za obavljanje stručnog ispita, a propisuje ih Ministarstvo.

Članak 26.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o polaganju stručnog ispita profesora, stručnih suradnika, odgojitelja i suradnika u nastavi srednjih škola i domova učenika, te učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi («Narodne novine Hercegbosanske županije», broj 4/01.).

Članak 27.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA
Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa

Broj: 06-01-02-312/05.

Livno, 20. travnja 2005. godine

MINISTAR
Marin Ivić